

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 12/04

Meditaties:

Ds. Ernst Veen, Leuven / Ds. Jelle Brouwer, Mechelen Noord / Ds. Stefan Gradl, Mechelen Zuid

Gebeden:

Heleen Ransijn, proponent, Vilvoorde

Deze viering staat ook online op <https://youtu.be/Chin8Lq6rH8>

Welkom en bemoediging

Hartelijk welkom bij deze Paasviering van de samenwerkende protestantse gemeenten van Leuven, Vilvoorde, Mechelen-Noord en Mechelen-Zuid.

Christus is opgestaan! Zelfs in deze vreemde tijden van afstand, isolatie en lege kerkgebouwen wordt het Pasen. Zelfs in deze tijden van ziekte en dood breken opstanding en nieuw leven zich onstuitbaar baan.

Wees daarom welkom bij God, die een God van leven is.

Onze hulp is in de naam van de Ene die hemel en aarde gemaakt heeft.
Die trouw blijft, al onze dagen
en die niet loslaat wat Zijn hand ooit begon.

Kyriegebed

Gij, onze God,
die zich van oudsher met mensen verbonden hebt
door uw genade en uw liefde -
Nu onze straten leeg zijn
Nu het leven van zoveel mensen stilgevallen is
Nu zoveel mensen in angst en onzekerheid leven
Vragen wij u: heer, ontferm u

Gij, Christus onze Heer,
die ons leven gedeeld hebt tot de dood aan toe,
die opgestaan zijt om ons de weg te wijzen naar nieuw leven -
Nu de dood zo dichtbij lijkt
Nu de opstanding soms een ál te ver visioen lijkt
Vragen wij u: Christus, ontferm u.

Gij, onze God,
die u hebt laten kennen als een God van levenden
gij die hoop geeft en vertrouwen waar alles hopeloos lijkt
gij die steeds weer opstaat waar mensen de weg van het leven gaan,
Wij vragen u: heer, ontferm u.

Lied: Christus, onze Heer, verrees (NLB 624)

Christus, onze Heer, verrees,
Heil'ge dag na angst en vrees,
Die verhoogd werd aan het
kruis,
Bracht ons in Gods vrijheid
thuis,

Prijst nu Christus in ons lied
Die in heerlijkheid gebiedt
Die aanvaardde kruis en graf
Dat Hij zondaars 't leven gaf

Maar zijn lijden en zijn strijd
Heeft verzoening ons bereid
Nu is Hij der heem'len Heer
Eng'len juub'len Hem ter eer

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 12/04

Meditatie over Genesis 8:20-22 en 9:15-16 door ds. Stefan Gradl, Mechelen Zuid
Gemeente van Jezus Christus,

Het gebeurde op een dag net voordat de corona-crisis begon. Iedereen sprak al over corona, niemand wist wat er precies zou komen. Maar nog had de regering geen maatregelen genomen, nog was er geen lockdown, nog waren alle winkels open.

Op die dag was ik in onze kerk om iets te halen of te brengen, ik weet het niet meer. Ik verliet de kerk, ik deed de buitendeur op slot en ik zag dit: een donkere hemel, zwarte wolken, maar ... zie je het?.... je moet wel goed kijken... een regenboog. Als je hem niet meteen ziet: hij begint links aan het einde van de straat. Vervolgens gaat hij rechts omhoog en strekt zich uit boven de Zandpoortvest. Donkere wolken en toch een regenboog.

Altijd wanneer ik een regenboog zie, moet ik aan Noach denken. Het verhaal uit Genesis 8 en 9 over het verbond dat God met Noach sluit na het einde van de zondvloed.

God zegt tegen Noach:

"Nooit meer zal ik de aarde vervloeken vanwege de mens. Nooit meer zal ik alles wat leeft doden, zoals ik nu heb gedaan. Zolang de aarde bestaat, zal er een tijd zijn om te zaaien en een tijd om te oogsten, zal er koude zijn en hitte, zomer en winter, dag en nacht - nooit komt daar een einde aan." (Genesis 8: 20-22).

De regenboog wordt het teken van dat verbond.

"Ik plaats mijn boog in de wolken; die zal het teken zijn van het verbond tussen mij en de aarde. Wanneer ik wolken samendrijf boven de aarde en in die wolken de boog zichtbaar wordt, zal ik denken aan mijn verbond met jullie en met al wat leeft." (Genesis 9: 15-16).

De regenboog wordt het teken van Gods trouw en zijn steun. Mocht er ooit een ramp de mensen treffen, dan zit niet God achter die ramp. Mocht er ooit een ramp de mensen treffen, dan staat God achter de mensen en staat hun bij.

Ik moet denken aan Italië dat door corona zo zwaar getroffen is. Toen de crisis daar begon, doken in de ramen en op de balkons doeken op. De mensen hadden daarop een regenboog geschilderd en er de woorden bij gezet: *Andrà tutto bene*. Alles wordt goed.

Alles wordt goed. Niet omdat wij alles onder controle hebben.

Het wordt niet alles goed omdat we de crisis ontkennen en zeggen: 'er is geen probleem'.

Alles wordt goed omdat God achter ons staat en aan ons trouw blijft.

Als ik het paasverhaal lees, wordt ik steeds weer door één punt verrast. De spontane reactie op de boodschap van de opstanding is bij vrijwel allen die ervan horen, niet vreugde en jubel. De spontane reactie is vrees en schrik. - De boodschap van de opstanding doet angst, zorgen, zelfs de dood niet verdwijnen van de ene seconde op de ander. De boodschap van de opstanding is een weg om om te gaan met angst, zorgen en dood. *Andrà tutto bene*. Alles wordt goed. Omdat God achter ons staat en trouw blijft aan ons.

Je moet op de foto een beetje zoeken naar de regenboog. De donkere wolken zie je veel gemakkelijker, de regenboog kan je zelfs over het hoofd zien. En toch is hij d'r. Een regenboog over de Zandpoortkerk, over Mechelen, over ons allen.

Andrà tutto bene. Alles wordt goed. Omdat God mét ons is.

Gezegende Pasen!
Amen.

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 12/04

Lied: Licht dat ons aanstoot (NLB 601)

Licht dat ons aanstoot
in de morgen,
Voortijdig licht waarin wij staan
Koud, één voor één en
onbegonnen,
Licht overdek mij, vuur mij aan.
Dat ik niet uitval, dat wij allen
Zo zwaar en droevig als wij zijn
Niet uit elkaars genade vallen
En doelloos en onvindbaar zijn.

Licht, van mijn stad de
stedehouder,
Aanhoudend licht dat overwint.
Vaderlijk licht, steevaste
schouder,
Draag mij, ik ben jouw kijkend
kind.
Licht, kind in mij, kijk uit mijn
ogen
Of ergens al de wereld daagt
Waar mensen waardig leven
mogen
En elk zijn naam in vrede draagt.

Alles zal zwichten en verwaaien
Wat op het licht niet is geijkt.
Taal zal alleen verwoesting zaaien
En van ons doen geen daad
bekijft.
Veelstemmig licht, om aan te
horen
Zolang ons hart nog slagen geeft.
Liefste der mensen, eerstgeboren,
Licht, laatste woord
van Hem die leeft.

Lezing uit het Paasverhaal van het Oude Testament, uit Exodus 12:17 en 12:21-23

Onderhoudt dan het Pesachfeest der ongezuurde broden, want op deze zelfde dag leid ik uw volk uit het land Egypte. Daarom moet gij deze dag onderhouden van generatie op generatie als een altijddurende inzetting.

Toen ontbood Mozes al de oudsten van Israël en zeide tot hen: Trekt heen, haalt kleinvee voor uw families en slacht het Pascha. Daarna zult gij een bundel majoraantakken nemen, die in de schaal met bloed dopen en het bloed aan de bovendorpel en aan de beide deurposten strijken. Ga dan tot de morgen de deur niet uit, want de EEUWIGE zal Egypte doortrekken om het te slaan. Wanneer Hij dan het bloed aan de bovendorpel en aan de beide deurposten ziet, dan zal de EEUWIGE die deur voorbijgaan en de doodsengel niet toelaten in uw huizen te komen om u te treffen.

Meditatie door ds. Ernst Veen, Leuven

Beste toehoorder,

Ons woord 'Pasen' komt van de Hebreeuwse benaming voor het joodse paasfeest 'Pèsach', wat "voorbijgaan" betekent. Een benaming die de boodschap bevat dat de dood, de gestalte bij uitstek van alle duisternis en gebrokenheid, voorbij zal gaan, ooit 'passé' (ja, daarin hoort u het woord 'Pasen' terug) zal zijn. In het Pesachverhaal van het Oude Testament, in Exodus, gaat dat in letterlijke zin over het voorbijgaan van de dood aan de met het bloed van het paaslam bestreken deuren van het joodse volk dat zucht onder de slavernij in het angst- en doodsland Mitsrajim, het slavenland Egypte. Het slavenvolk is op dat moment via Mozes van Godswege bevrijding aangezegd. En die bevrijding wordt in dat verhaal om te beginnen dus gesymboliseerd en ingezet door het voorbijgaan van de dood aan die met paaslam bloed bestreken deuren. En wat later ook door de uittocht van het slavenvolk uit het doodsland Mitsrajim, op weg, via de woestijn, via de steppe, naar het Beloofde land, Gods betere wereld.

En ditzelfde gegeven zien we, in een messiaans perspectief, ook in het Paasverhaal van het Nieuwe Testament, waarin eveneens het bloed van het paaslam, namelijk Jezus, er symbool voor staat dat de dood in deze wereld niet het laatste woord heeft, maar voorbij zal gaan. Dat het laatste Woord niet aan de dood is, maar aan God. Dat de duisternis het niet zal winnen van het licht.

Intussen lijkt het andersom te zijn. Hoeveel duisternis is er niet op aarde? Het is zoals de lieddichter dicht: " ... de aarde wacht zo lang, er wordt zoveel geleden, de mensen zijn zo bang, de toekomst is zo duister..."

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 12/04

En onder die duisternis valt vandaag ook het coronavirus met al de humanitaire en economische ellende die dat verder nog met zich meebrengt. Niet voor niets wordt de wereld in onze taal, wel een ‘tranendal’ genoemd. En ook de bijbel heeft daar een term voor. Namelijk: woestijn.

In het Paasverhaal van Exodus is die woestijn heel uitdrukkelijk aanwezig. De bijbel ontkent immers de duisternis niet, het leed, het onrecht en al de ellende van de wereld. Ja, het volk is bevrijd uit het angst- en doodsland, maar moet toch eerst nog door de woestijn om op zoek te gaan naar Gods betere wereld. En dat is voor ons niet anders. Ook ons is, in de bijbelse Paasverhalen, bevrijding aangezegd uit de duisternis, die belofte staat in de bijbel als een paal boven water, maar intussen zitten we nog middenin de woestijn, middenin een dorre en donkere steppe vol gevaren en afgronden en zoeken tastend en dwalend naar een betere wereld.

Die verkondigde bevrijding betekent dus niet dat ellende ons bespaard zal blijven. Maar ze betekent wel, dat, bijbels gezien, ons leven fundamenteel door en vanaf die bevrijding gemarkeerd wordt. Vandaar ook het voorschrift om Pesach-Pasen als gedenkdag- en feestdag voor altijd vast te stellen. Het gaat immers om een fundamentele markering in en van ons bestaan. Die bevrijding uit het angst- en doodsland markeert en bepaald, in het bijbelse geloof, immers onze geschiedenis. Ons leven is, bijbels gesproken, sinds Pesach en Pasen niet meer gemarkeerd vanaf slavernij en gebrokenheid of vanaf de zondeval, zoals dat in Genesis heet. Niet vanaf dood en verderf, niet vanaf kwaad en rampspoed, niet vanaf strijdperken en oorlogen. Niet vanaf onze menselijke, al te menselijke tekorten en gebrokenheid. Niet vanaf onrecht, ziekten en sterfelijkheid, laat staan vanaf de corona-pandemie. Goed, dat is tijdmatig en historisch ook (maar al te) waar, maar bijbels gezien, is dat om om te zeggen tweederangs en van voorbijgaande aard.

Voorop staat in de bijbel dat ons leven gemarkeerd is vanuit en vanaf de bevrijding uit slavernij en gebrokenheid. De bevrijding uit alle duisternis en dood. Kort en krachtig: Naar het bijbels woord leven wij vanuit Pesach en Pasen. Vanuit de belofte dat de duisternis voorbijgaat en de Nieuwe Aarde zal aanbreken. Dat wil zeggen dat wij, bijbels gesproken, van aanvang af ertoe bestemd zijn, niet om als onvrije mensen te leven in een wereld van kwaad en ellende, maar als vrije bewoners van Gods betere wereld.

Daarom mogen we het toch, ondanks de dorre woestijn, vol hoop en volmondig zingen: de steppe zal bloeien!

Amen.

Lied: De steppe zal bloeien (NLB 608)

De steppe zal bloeien.	De ballingen keren.	De dode zal leven.
De steppe zal lachen en juichen.	Zij keren met blinkende schoven.	De dode zal horen: nu leven.
De rotsen die staan	Die gingen in rouw	Ten einde gegaan
Vanaf de dagen der schepping	Tot aan de einden der aarde,	en onder stenen bedolven:
Staan vol water, maar dicht.	één voor één, en voorgoed.	Dode, dode, sta op,
De rotsen gaan open.	Die keren in stoeten.	Het licht van de morgen.
Het water zal stromen,	Als beken vol water,	Een hand zal ons wenken,
Het water zal tintelen, stralen,	Als beken vol toesnellend water,	Een stem zal ons roepen: Ik
Dorstigen komen en drinken.	Schietend omlaag van de	open
De steppe zal drinken.	bergen.	hemel en aarde en afgrond
De steppe zal bloeien.	Als lachen en juichen.	En wij zullen horen.
De steppe zal lachen en juichen.	Die zaaiden in tranen,	En wij zullen opstaan
		En lachen en juichen en leven.

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 12/04

Die keren met lachen en
juichen.

Lezing uit het Paasevangelie: Lucas 24:1-12

Maar op de eerste dag van de week gingen ze bij het ochtendgloren naar het graf met de geurige olie die ze bereid hadden. Bij het graf aangekomen, zagen ze echter dat de steen voor het graf was weggerold, en toen ze naar binnen gingen, vonden ze het lichaam van de Heer Jezus niet. Hierdoor raakten ze helemaal van streek. Plotseling stonden er twee mannen in stralende gewaden bij hen.

Ze werden door schrik bevangen en sloegen de handen voor hun ogen. De mannen zeiden tegen hen: 'Waarom zoekt u de levende onder de doden? Hij is niet hier, hij is uit de dood opgewekt.

Herinner u wat hij u gezegd heeft toen hij nog in Galilea was: de Mensenzoon moest worden uitgeleverd aan zondaars en moest gekruisigd worden en op de derde dag opstaan.' Toen herinnerden ze zich zijn woorden.

Ze keerden terug van het graf en gingen aan de elf en aan alle anderen vertellen wat er was gebeurd. De vrouwen die het graf bezochten, waren Maria uit Magdala, Johanna, Maria de moeder van Jakobus, en nog enkele andere vrouwen die hen vergezelden. Ze vertelden de apostelen wat er was gebeurd, maar die vonden het maar kletspraat en geloofden hen niet. Petrus echter stond op en rende naar het graf. Hij bukte zich om te kijken, maar zag alleen de linnen doeken liggen. Daarop ging hij terug, vol verwondering over wat er gebeurd was.

Meditatie door ds. Jelle Brouwer, Mechelen Noord

Gemeente van Christus,

Het lijkt bijna op vloeken in de kerk om vandaag de overwinning van het leven te vieren, terwijl dagelijks de aantallen doden ten gevolge van het corona-virus worden voorgelezen en de dood tastbaarder aanwezig dan ooit. Is het niet onvergeeflijk naïef om in zo'n wereld het evangelie van de opstanding te lezen en Pasen te vieren? Kun je nu echt nog geloven, dat de dood zijn macht kwijt is? Kun je, zoals eeuwenlang in de Paasdiensten gebruikelijk was, de dood bespotten en in zijn gezicht uitlachen?

Ik kan het in elk geval niet over mijn hart verkrijgen om het een collega na te zeggen, dat wie niet in de opstanding en het eeuwig leven kan geloven ook niet in de kerk thuishoort en een valse christen is. Volgens ons wetenschappelijk wereldbeeld is het eenvoudigweg niet mogelijk om uit de dood terug te keren, en de ervaring van de laatste weken maakt het ook niet echt gemakkelijk om te geloven dat de overmacht van de dood is gebroken. Is het dan niet eerlijker om het Paasevangelie maar als een symbolisch verhaal te lezen, een getuigenis dat de levenswijze van Jezus doorgaat, ook na zijn dood, omdat zijn leerlingen het niet hebben opgegeven? Jezus die verder leeft in het geloof van de kerk?

Voor mij persoonlijk is dat toch te weinig. Ik denk dat de beweging rondom Jezus nooit zo invloedrijk was geworden als ze was gebaseerd op een vals gerucht of op pure symboliek. Juist omdat er iets onvoorstelbaars was gebeurd, iets dat de wereld op zijn kop zette, heeft het evangelie zoveel mensenlevens kunnen beïnvloeden. Het is de ontmoeting met de levende Heer, die het verschil heeft gemaakt. Anders zou het ongeloof dat ook de discipelen in het begin kenmerkte, de overtuiging dat de vrouwen die het graf bezochten, enkel kletspraat verkochten, nooit in geloof zijn omgeslagen. En het is nog altijd de ontmoeting met de levende Heer, die ons leven in perspectief zet en ons laat zien, waar het echt op aankomt in het leven.

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 12/04

In deze dagen lijkt het bijna, alsof onze hele samenleving een Paaservaring tegemoet gaat. Meer dan ooit zijn mensen in gedachten bezig met de dood. Meer dan ooit wordt het dagelijks leven bepaald door dreiging, angst en aantallen overledenen. Maar we mogen geloven, dat dat niet het einde zal zijn. Dat er toekomst zal zijn, ook na deze crisis. Niet, omdat de wetenschap alles in de hand heeft - want dit virus laat ons ongenadig duidelijk zien, dat wij mensen niet alles onder controle hebben. En ook niet omdat mensen nu eenmaal onverbeterlijk optimistisch zijn en alles maar willen geloven. Nee: omdat ons is beloofd dat er toekomst zal zijn, en leven. Omdat we geloven dat de Levende, de Opgestane toekomst heeft en toekomst biedt. Maar dat mag niet simpelweg betekenen dat alles weer zal worden zoals het was. Zo is het met Pasen niet geweest.

De opstanding van Christus betekent een cesuur in de wereldgeschiedenis, een beslissende wending ten goede. Zijn volgelingen mogen delen in het eeuwige leven dat Hij toegankelijk heeft gemaakt. En dat is niet alleen een leven na de dood. Dat is een nieuwe manier van zijn, van met elkaar omgaan, van leven voor het aangezicht van God, die nú al begint en waar de dood geen einde aan kan maken.

Ook voor onze samenleving zal het daarom gaan. Dat wij, die in het licht van deze crisis hebben ingezien wat er werkelijk belangrijk is in het bestaan, waar de werkelijke prioriteiten liggen, ook straks daarnaar zullen blijven leven. Dat we niet simpelweg terugkeren naar die wereld waar iedereen voor zichzelf leefde zonder naar elkaar om te zien, maar dat we beseffen dat we op elkaar aangewezen zijn. Dat we niet leven als rivalen en concurrenten van elkaar, maar als broeders en zusters, met hart voor elk ander en met respect voor onze leefomgeving. Als het goed is hebben we ons als gemeente van Christus daarin al een beetje geoefend. Wij weten dat we niet krampachtig voor onszelf moeten opkomen, omdat de Heer voor ons strijdt. We weten, dat we niet in angst hoeven te leven, omdat Zijn liefde alles overwint. We weten, dat de dood zijn dreiging heeft verloren, omdat de Heer is opgestaan en dat ook wij in Zijn nieuwe leven mogen delen. En dat mogen we vieren, vandaag en alle dagen die komen.

Lied: Daar juicht een toon (Zangbundel Joh. de Heer 25)

Daar juicht een toon,
daar klinkt een stem
die galmt door gans' Jeruzalem
een heerlijk morgenlicht breekt
aan
de Zoon van God is opgestaan

Nu jaagt de dood
geen angst meer aan
want alles, alles is voldaan
wie in geloof op Jezus ziet
die vreest voor dood en duivel
niet

Want nu de Heer is opgestaan
nu vangt het nieuwe leven aan
een leven door Zijn dood bereid
een leven in Zijn heerlijkheid

Voorbeden

Gij, onze Vader,

Wij bidden u voor allen die de dood voor ogen zien:

omdat ze besmet zijn met het Coronavirus

en niet lang meer te leven hebben,

omdat ze leven daar waar oorlog heerst,

omdat ze verdreven zijn van huis en haard

en nu in erbarmelijke omstandigheden leven.

Zend uw Geest van vertrouwen,

in vrouwen en mannen die naast hen staan,

in vrouwen en mannen die hun stem laten horen tegen de dood,

in vrouwen en mannen die zich nooit zullen neerleggen bij de heerschappij van macht en leugen.

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 12/04

Gij, onze Vader,

Wij bidden u voor allen die snakken naar opstanding en naar nieuw leven:

naar zin en betekenis in hun relaties,

naar werk dat niet gaat om geld en aanzien

maar dat dienstbaar is aan uw wereld,

naar verbondenheid, waarachtigheid en liefde.

Zend uw Geest van hoop,

opdat zij de moed vinden om hun leven om te keren,

om op te staan en de weg van waarachtig leven te gaan.

Gij, onze Vader,

Wij bidden u voor allen die het zoeken in macht en aanzien,

die zich in deze tijden afwenden van de nood om hun heen

en hun veiligheid zoeken in hun geld, hun positie, hun status.

Zend uw Geest van liefde,

opdat zij tot inkeer komen en gaan verlangen

naar wat werkelijk leven geeft:

uw gerechtigheid, uw barmhartigheid, uw vreugde.

Gij, onze Vader,

Wij bidden u voor allen die, soms met gevaar voor eigen leven,

werken in ziekenhuizen en verzorgingshuizen.

Wij bidden u voor allen die, onopvallend en vaak ongekend,

hun werk blijven doen, gewoon omdat het moet:

werknemers in het openbaar vervoer, in de voedingswinkels,

in de vuilophaaldienst, en zoveel anderen.

Dat hun inzet toch gezien en gewaardeerd mag worden,

ook ná deze crisis.

Bidden wij een moment in stilte voor wat er leeft in ons eigen hart

en waar soms wel en soms geen woorden voor te vinden zijn:

(.....)

Gij, onze Vader,

op u stellen wij onze hoop

want Gij zijt een God van levenden

en uw liefde is sterker dan de dood.

Amen.

Lied: U zij de glorie (vert. JW Schulte Nordholt, GvL 532 /Zangbundel Joh. de Heer 45a)

U zij de glorie, opgestane Heer,

U zij de victorie, nu en immermeer.

Uit een blinkend stromen,

daald' een engel af,

heeft de steen genomen

van 't verwonnen graf.

U zij de glorie, opgestane Heer!

U zij de victorie, nu en immermeer.

Zou ik nog vrezen, nu Hij eeuwig leeft,

die mij heeft genezen, die mij vrede geeft?

In Zijn godd'lijk wezen

is mijn glorie groot,

niets heb ik te vrezen

in leven en dood.

U zij de glorie, opgestane Heer,

U zij de victorie, nu en immermeer.

Zegenbede

Christus is opgestaan! Door hem roept God

ons,

Moge de Vader,

die ons zijn geliefde kinderen noemt,

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 12/04

om door de dood heen te gaan
tot een nieuw verbond, een nieuw leven.

Mogen we dan daartoe op weg gaan,
vertrouwend op zijn woord,
vertrouwend op zijn Geest,
vertrouwend op zijn zegen.

ons laten delen in Zijn vreugde.

Moge de Zoon,
die is opgestaan als eerste uit de doden,
met ons gaan op onze weg, hem achterna.
Moge de Geest, die waait waar Zij wil,
ons steeds aanvuren en moed geven
om ons leven om te keren tot liefde.
Moge ons hiertoe zegenen hij die is:
Vader, Zoon en Heilige Geest.

De Heer is waarlijk opgestaan
alleluia, alleluia
De Heer is heden opgestaan
alleluia, alleluia

